

Jesús Massip
escriptor

Al Dr. Vicent Garcia, Rector de Vallfogona

El meu contacte amb la poesia de FVG comença a mitjan segle passat. Acabat el batxillerat, estudiava a la Universitat de Barcelona; quan anava a passejar ho feia pels voltants del carrer de la Palla, on hi havia, i encara hi són, els llibreters de vell. Allí vaig adquirir –a bon preu– tres de les edicions de la poesia del Rector: les de 1700 i 1703 i una de les del segle XIX. L'any 1961, ja director del Museu i Arxiu Històric de Tortosa, publicava al programa de festes de la Cinta, el poema del Rector: *"A la Cucafera de Tortosa propia de la confraria de Pescadors de dita Ciutat, que fent-se la Professó del Corpus Christi desconcertà ab una morrada, sis flautas de un organèt portatil"*. La lectura, i també la transcripció, les vaig fer a partir de l'edició de 1703, que era més clara: els sonets, per exemple, van impresos un per pàgina, mentre que a l'edició de 1700 en van dos per plana. També era millor la qualitat del paper, la mida dels caràcters d'impremta i les lletres capitals i els gravats, especialment el que tanca l'edició de 1703. Per això triava sempre l'edició de 1703, però al peu de la citació vaig optar per la de l'edició suposadament més antiga, 1700.

La terra encesa

Una vegada imprès hi va intervenir la censura i el programa es va haver de refer i tornar a imprimir el full de paper verjurat, no pas per culpa del *licenciós* poema del Rector (que jo havia retallat per la seva extensió i veient-les vindre) sinó pel text dels desconfiats editors del segle XVIII, perquè l'any 1961 no es podia dir *"Nació Catalana"* sense greus conseqüències i es va quedar en *Nació*, tot i tractar-se d'un text antic i veritablement respectable. És cert, però, que els autors de l'edició en el seu dia van haver de plegar també per raons polítiques després de publicar *"L'armonia del Parnàs [...] poesías varias, [...] Dr. Vicent Garcia, rector de [...] Vallfogona, recopilades per dos ingenis de la molt il·lustre Acadèmia dels Desconfiats [...] en l'excel·lentíssima ciutat de Barcelona"*. El full es va haver de reimprimir, com he dit, i així va quedar desnaturalitzada l'alabanza dedicada al poeta de Tortosa, perquè la *Nació Catalana* no podia existir. El mateix que passa encara al segle XXI els intèrprets d'una constitució, nascuda sota pressions dels que es negaven a referendar-la

quan va nàixer, avui s'han convertit en els seus defensors a ultrança. Sigui com sigui, jo he guardat tots els fulls censurats, per a constància històrica amb vergonya aliena. La *Gran Enciclopèdia Catalana* (GEC) encara l'any 1974 diu, pel que fa a les edicions de 1700 i 1703, que: "una part d'aquesta (obra del Rector) no fou publicada fins el 1703 –una edició anterior, del 1700, ha estat considerada apòcrifa." Quan l'any 1973 es commemorà el 350 aniversari de la mort del poeta, vaig acabar els dos textos i vaig poder comprovar que la datada 1700 considerada apòcrifa ho era palesament. Un paràgraf del prefaci als lectors idèntic a les dos edicions diu: *"recomant a l'amic Rector de Pitalluga qui me desempenyà ab tal afecte y efecte... que no escusà la fatiga d'anar a Vallfogona (ahont se trobava a 12 de maig de l'any 1703)"*. (!) Mal podia estar el 12 de maig de 1703 a Vallfogona el rector de Pitalluga en data de 1700. La valoració de la poesia del nostre Francesc Vicent Garcia, en l'article corresponent de la GEC que hem citat, explica com anaven encara les coses

l'any 1974: *"Com a poeta seguí els models imposats pels autors castellans del moment [...] conreà una poesia artificiosa i elegant [...] faules mitològiques de caràcter burlesc [...] composicions obscenes [...] tòpics literaris [...] una comèdia sobre la vida de Santa Bàrbara [...] d'escàs interès [...] Avui, la seva obra interessa més com a testimoni de la seva època [...] que per la qualitat intrínseca de les composicions [...]"*. El vallfagonisme va acabar sent una manera despectiva de referir-se a tot aquest cúmul de desqualificacions i fins error de tota mena.

El poema que obre el llibre, *Francesc Vicent Garcia*, el vaig escriure en ocasió del 350 aniversari de la mort del poeta, l'any 1973, i va ser llegit en l'acte que tingué lloc al balneari de Vallfogona, en què bisbes i clergat catalans feien honor al poeta segurament més vilipendiat en la història eclesiàstica de Catalunya. Es tornava així als bisbes contemporanis de Vicent Garcia que el van conèixer i honraren la seva condició de poeta –i doctor eclesiàstic– de llenguatge literari festiu i desimbolt, en grau potser superior al que és habitual en un clergue, almenys al nostre país.